

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 9

1. března

Cena: 7 Kč

CESTA DO ČESKÉHO LESA V NEGEVSKÉ POUŠTI

Ve dnech 6. – 13. února jsem se zúčastnil Ekumenické mise do Izraele, která se konala pod patronací pana Karla Schwarzenberga, ministra zahraničí České republiky. Na tuto misi, jejíž součástí bylo vysazování stromů v negevské poušti, se vydali společně židé a křesťané z České republiky a ze Slovenska. Hostitelskou organizací byl Židovský národní fond – Keren Kayemet Leisrael (KKL), který má nevládní, nepolitický a nenáboženský charakter. Zabývá se výsadbou lesů a zeleně v Izraeli, péčí o vodu a rekultivací půdy. Ročně tato organizace vysadí několik milionů stromů. KKL má více než stoletou tradici. Za finanční prostředky získané po celém světě vykupoval pozemky v tehdejší Osmanské Palestině. Vykoupené pozemky byly zpravidla pouštního charakteru nebo šlo o močály. KKL od vzniku státu Izrael věnuje veškeré své úsilí zalesňování a kultivaci životního prostředí.

Už během cesty autobusem z Tel-Avivu do Jeruzaléma jsme mohli vidět všude kolem rostoucí stromy. Před 60 lety byly v těchto místech močály a později jen poušť a kamení. Dnešní les, který lemuje tuto cestu, je dílem KKL, jako prakticky všechny lesy v Izraeli. Žádný strom v Izraeli nevyroste bez pomoci lidské ruky.

Při prvních pohledech na biblickou hornatou krajinu během cesty do Jeruzaléma mě upoutal terasovitý terén, který je typický pro tuto zemi. Známe to i z fotografií nebo uměleckých zobrazení. Terasovitý terén měl ten význam, že zadržoval vláhu a zabraňoval odplavení půdy. Cestou jsme viděli rozkvetlé mandlovníky, které v Izraeli oznamují příchod jara. Typickým stromem biblické země je olivovník. Je to velmi odolný a houževnatý strom. Olivovník se stal symbolem odolného židovského ná-

roda. Obraz ušlechtilé olivy užívá jako příměr pro izraelský národ i apoštol Pavel v listě Římanům (11. kap.). V Getsemanské zahradě na Olivové hoře, kde se modlil Ježíš, můžeme i dnes spatřit letité olivovníky. Římany byly původní olivovníky z Ježíšovy doby pokáceny, ale jejich kořeny zůstaly. Při vstupu do Getsemanské zahrady ke mně přistoupil náhle jakýsi muž a dal mi do rukou olivovou větvíčku. Větvíčku jsem klidně vzal do ruky. Než jsem se vzpamatoval, onen muž chtěl tři dolary. Ostatní členové naší skupiny větvíčky vraceli a odmítali. Já jsem si ji ponechal. Až dodatečně jsem si uvědomil, že mohla být utržena kdekoliv. Je málo pravděpodobné, že pochází právě z některého z letitých stromů v Getsemanské zahradě.

Program naší cesty byl po všech stránkách bohatý. Mohli jsme poznávat zemi, kde se setkává židovství, křesťanství a islám. Cílem naší cesty však nebyla severní část, která v této velmi příjemné klimatické době na začátku jara je plná svěží zeleně. Poznávali jsme jižní část Izraele, kterou tvoří z velké části poušť. Projížděli jsme od Jeruzaléma judskou pouští k Mrtvému moři až k nejnižší části do Eilat u Rudého moře. Pak jsme cestovali pouští Negev kolem hranice s Egyptem. Negevská poušť se nachází mezi Sinajem a judskou pouští. Je to krajina bez života, jen písek, kamení, a přesto zde vidíme různé pozoruhodné zvrásněné útvary. Vybavovalo se mi při pohledu na tuto krajinu v mysli biblické slovo z knihy Genesis: „země byla pustá a prázdná“ (Gn 1,2). Stejně tak jsem myslel na putování Izraelců pouští a jejich reptání, že by bylo lepší být nadále otroky v Egyptě než zahynout v poušti (Ex 14,12). Cestou jsme viděli primitivní tábory beduinů. Jsou to jednoduché příbytky z plechu a u nich jsou ohrady pro

ovce. Při pohledu na pustou kamenitou krajinu bez zeleně jsem si kladl otázku, z čeho ta zvířata žijí, kde nacházejí pastvu. Tento způsob života si arabští beduíni zvolili sami. Občas bylo vidět, že mají nejen velbloudy, ale také starší auto a na střeše satelit. Děti dojíždějí do nejbližší školy autobusem.

Cílem naší cesty byl Jatir. Všude kolem nás dosud obklopovala jen samá poušť. Netrpělivě jsem očekával, kdy už uvidím nějaký les. A pak jsme uviděli skutečně v poušti rostoucí stromy. Organizace KKL usiluje o kultivaci i této krajiny negevské pouště právě vysazováním stromů. Výsadba Jatirského lesa, nyní největšího v Izraeli, byla zahájena v roce 1966. Myšlenka se zrodila v hlavě Josefa Weitze, hlavního vizionáře

Židovského národního fondu (KKL), který přišel s plánem na využití stromů k odvrácení postupující pouště. Díky svému zápalu pro věc si Weitz vysloužil přezdívku "otec lesa". Jeho vize se však ukázala jako správná. Pozoruhodný Jatirský les zcela změnil vyprahlé území severní pouště Negev, ačkoliv řada odborníků byla původně zcela opačného názoru a do projektu nevládala téměř žádné naděje. Již nyní se však jasně ukazuje, že přítomnost Jatirského lesa na okraji pouštních oblastí se stala prvním ekologickým nástrojem, který dokázal zastavit desertifikaci – rozšiřování pouštních podnebních poměrů. Nespornou skutečností je, že les ovlivnil kvalitu místního životního prostředí. Díky přátelům KKL z celého světa došlo během posledních let k obrovskému rozvoji lesa, zásob vody, rekreačních oblastí i výzkumu lesa samotného. Nedostatek vláhy si vynutil založení desítek vodních rezervoárů, které zachycují dešťovou vodu. Mnohé z nich slouží jako útočiště pro tažné ptáky na jejich cestě z Evropy do Afriky. „Jatirský les není jen jednoduchou soustavou stromů,“ říká Itzik Moshe, zástupce ředitele fondu KKL-JNF. „Znamená obnovu celé velké plochy země. Patří do ní prevence desertifikace, zachování přirozeného prostředí a ochrana zvířete. Navíc představuje stimul pro návštěvníky i pro pouštní zemědělství.“ Zdůrazňuje, že lesníci, kteří les vysázeli, zpřístupnili údolí mezi svahy zemědělcům. A skutečnost na sebe nenechala dlouho čekat. Farmáři z blízkého okolí zde nyní obdělávají ovocné sady a vinice, zavlažují je vodou z vodní nádrže Jatirského lesa, která je dokonale zasazena do místní krajiny.

Český les v negevské poušti se nachází v oblasti Jatir. Své stromy zde již dříve zasadili prezident Václav Klaus nebo premiér Mirek Topolánek. Český les má dnes již odrostlejší borovice. Když jsme tento "naš" les navštívili, s překvapením jsme tam spatřili poletujícího motýla. Naším úkolem bylo vysazovat stromy v jiném místě na ještě zcela pustém neosázeném svahu. Sazení stromů probíhalo přesně v den židovského svátku Tu-bi-švat, který letos připadl na 9. února. Původní význam svátku "Nového roku stromů" spočíval v plnění zemědělských zákonů – desátků. V posledních desetiletích se v Izraeli slaví jarní svátek Tu-bi-švat jako Den stromů. Izraelská školní mládež se účastní ceremoniálu výsadby stromků. Stromy vysazují celé rodiny i politici. Tyto akce organizuje právě Keren Kayemet Leisrael – Židovský národní fond. Při sazení stromů jsme se modlili modlitbu, kterou složil rabín Benzion Chai Uziel. Obsahuje prosbu: „Pane Bože, požehnej zemi rosou, vyprošené deště uděl včas po horách a údolích Izraele, ať zavlažují každou rostlinu a strom...“

Tuto zimu bylo v Izraeli mimořádné sucho, neboť nepršelo, jak tomu bývá jindy v tomto období. V podmínkách vyprahlé krajiny si člověk uvědomuje, jaký nesmírný dar je voda, která umožňuje život. Když jsme odjížděli z Jatiru, připomínali jsme si cestou slova z Písma svatého ze Starého zákona z knihy proroka Izajáše: „Až bude na nás vylit duch, poušť se stane sadem a sad bude mít cenu lesa“ (32,15). Těmto slověům jsme náhle nově porozuměli.

ZPRÁVA O STAVU LIDSKÉHO POKOLENÍ

Předem upozorňuji, že se nejedná o odbornou studii. Spíše jde o můj subjektivní pocit, který je výsledkem několikaměsíčního pozorování lidí žijících v šestitisícovém městečku Žamberk.

Můj kamarád pracuje v novinovém stánku. Často tam za ním chodím na návštěvu, sedím tiše v rohu malé prodejny a pozoruji desítky nakupujících lidí.

Čím více jsem toho viděl, tím více jsem zneklidněný nad stavem naší české společnosti. Jistě, nelze vyvozovat závěr z pozorování jednoho města, ale k mému vnitřnímu přesvědčení to stačí.

Đábel mi připadá více rafinovaný. Pochopil, že v otevřeném boji se lidé vždy nakonec semknou a je těž-

ké nad nimi zvítězit. Mnohem lepší metodou je postupný a nenápadný rozklad jejich duší, nejlépe pomocí konzumu. Nechat člověka, ať se baví, baží, spotřebovává a je stále nenasytnějším. Skrze požitky ho nechat vzdalovat se od Boha, až na něho úplně zapomene.

Lidé ve stáncích kupují obrovské množství cigaret a alkoholu, čímž si nenávratně ničí zdraví. Proč? Podle mnohých odborníků si tím "léčí" různé bolístky a šrámy na duši.

Dále kupují bulvární tisk, spoustu bulvárního tisku. Ten sice není zdraví přímo, ale v duši zanechává tolik smogu, že přehluší jakoukoli vědomou touhu po živém Bohu. Bulvární tisk spíše nabádá: „Máte

problém? Nechte si vyložit karty, běžte k léčiteli, udělejte si test, kupte si právě a jen tento výrobek“ a podobně...“

Sami přijďte na spoustu dalších příkladů, kdy se konzum stává naším nebezpečným nepřítelem.

Co můžeme dělat my křesťané? Myslím, že naším úkolem je nabízet nejrůznější volnočasové alternativy pro všechny věkové kategorie. Postarát se, aby i v té nejdolejší vesničce měli lidé možnost prožít alternativu z "jiného světa". Je naším úkolem svádět každodenní boj se všemi více či méně viditelnými démony dnešní uspěchané materiálně zaměřené doby.

Aleš Toman

Tomáš Butta

O křesťanském komunismu

Nedávno mě zaujala biblická pasáž o prvních křesťanech, kteří byli plni milosti - a nejen to. Měli také všechno společně. Myšlenka prvotní komuny je zajímavá, mnozí se jí inspirovali. Ostatně město Tábor je toho důkazem. Ovšem, položme si otázku. Je každá zmínka v Písmu o nějakém chování či jednání závazná pro všechny věřící všech dob? Pro ilustraci bych rád zmínil text, který mám konkrétně na mysli. Boží moc provázela svědectví apoštolů o vzkříšení Pána Ježíše a na všech spočívala veliká milost. Nikdo mezi nimi netrpěl nouzí, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze které utřžili, skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval. Také Josef, kterého apoštolové nazývali Barnabáš - to znamená Syn útěchy - levita původem z Kypru, měl pole, prodal je, peníze přinesl a položil před apoštoly (Sk 4,32-37).

Pro pochopení myšlenky je třeba si položit otázku: „Proč tuto zprávu autor zapsal a na co reagoval?“ Podle mého názoru si zastánci křesťanského komunismu pravděpodobně dostatečně neprostudovali dobové pozadí příběhu. Zejména je opomínána skutečnost, že v jiných částech Římské říše nebyla církev podle tohoto modelu spravována. Z toho lze usuzovat, že se nejedná o závazný model pro všechny křesťanské obce.

Jeruzalémská církev byla svým způsobem zvláštní a velmi brzy se dostala do finančních potíží, viz pokyny apoštola Pavla o konání sbírky pro Jeruzalémskou církev (1 K 16,1) nebo zmínky o vykonání sbírky Makedonských a Achajských ve prospěch bratří v Jeruzalémě (Ř 15,26). Není bez zajímavosti, že evangelista Lukáš v předcházející části vybraného úryvku použil modlitbu (L 4,24-31). Ta předznamenává obraz ideálního křesťanského společenství, jehož hlavní myšlenkou je jednota mysli a srdce v očekávání brzkého příchodu Božího Království.

Jak vidno, smysl této biblické pasáže nespočívá v praktickém budování komunismu. Zpráva o tehdejší vzájemném hmotném zabezpečení členů tehdejší církve v Jeruzalémě je spíše důkazem jejich vzájemné lásky a vědomí, že všechno majetek pochází od Boha (Dt 15,14). Podotýkám, že členové jeruzalémské církve měli ve svém jednání svobodu a svůj majetek odevzdávali dobrovolně.

Rád bych ještě doplnil, že ve světle Ježíšových slov o tom, že není nikdo, kdo by zcela opustil majetek kvůli Němu (Mk 4,32-36) a v souvislosti s popisem události ze začátku 5. kapitoly Skutků (Ananiáš a Zafira) lze soudit, že ani toto společenství nebylo dokonalé, stejně jako nejsou dokonalé dnešní církevní sbory. To však neznamená, že o dokonalost nemá smysl usilovat. Vždyť milovat bližního svého znamená jen cítit k němu lásku, nýbrž je tím myšleno také jednat s láskou. A vskutku, víra bez činů je mrtvá.

Závěrem bych rád vyjádřil přání, aby Hospodin požehnal těm, kterým není osud potřebných bratrů a sester lhotejných.

Ivo Kraus

Z kazatelského plánu

1. neděle postní

Téma: Blahoslavení lkající

K postnímu pokání patří hluboká lítost nad tím, že jsme znevážili Boží svatost, jejíž zjevení v Ježíši Kristu zavazuje ke svědectví. Měli jsme se radovat, a dochází k pláči. Musíme plakat, aby nám mohlo být odpuštěno. Musíme se ocitnout ve strachu, aby nám mohlo být řečeno: "Neboj se, neboť jsem tě vykoupil!" Kam se poděje náš hřích, nám odpoví poselství Velikonoc.

Vstup: Iz 61,1-3

Tužby:

2. Aby nikomu z nás nezůstávalo lhotejně znevážení milosti Kristem nám darované...
3. Za smilování pro hřích, nepokoje, nesvobody a nespravedlnosti naše i celého světa...

Epištola: Zj 7,9-17

Evangelium: L 22,54-62

K obětování: Mt 5,4

K požehnání: Ž 25,8-9

Modlitba:

Děkujeme, náš nebeský Otče, za potěšení, jehož se nám lkajícím dostává. Buď veleben, Pane náš a bratře, za Ducha Utěšitele i za každé tvé "Neplač!" Doprovod' nás ke všem zarmouceným i k těm, jejichž radost není pravá, aby se naším svědectvím zaradovali z tvé pravdy. Amen.

Vhodné písně: 53; 238 nebo 180; 167

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny.

(pokračování z minulého čísla)

Výuka a výchova počítala se zvidavými dětskými otázkami a svou názorností vycházela vstříc nejen dětskému vnímání, ale byla připomínkou i dospělým. Prikázání Boží měl mít každý Izraelec v srdci, měl si je jako znamení uvázat na ruku a mít je jako pásek na čele mezi očima. Tak mělo Boží slovo určovat a ovlivňovat lidské srdce, lidské počínání a lidskou mysl jako ustavičná připomínka svatého Boha. Slovo Boží mělo být napsáno i na veřejných domů a na branách města. V době Pána Ježíše vkládali farizeové do malých schránek proužky blan, které byly popsány citáty z Písma. Tuto krabičku (fylakteria) si přivazovali při modlitbě řemínky na čelo jako sídlo paměti a na levé rameno jako symbol lásky.

Ex 13,8-10; Dt 5,6-9.20-25; 11,18-20

Rodinné vyučování mělo podobu vyprávění. Otcové vypravovali dětem o Božích skutcích. V knize žalmů o tom čteme velmi často.

Ž 22,31-32; 44,2; 48,14-15; 71,15; 78,3-8; JI 1,3

Úcta k rodičům byla základem rodinné pospolitosti a příkazem Božím.

Ex 20,12; 21,15.17; Lv 19,3; Dt 5,16; Př 19,26-27

Knihy Přísloví je plná pobídek, aby se děti podřizovaly rodičovské výchově. Většinou začínají slovy „Synu můj...“

Př 1,8; 4,1; 6,20; 10,1; 13,1; 19,13.18.26; 24,21; 29,15.17

Při výchově hrála svou roli i metla (kral.), hůl (ekum.) a trestání.

Př 19,18; 22,15; 23,13n

Z doby soudců (cca 12.-11. století před Kristem) pochází jedna zajímavost: Když se soudce Gedeón vracel z bitvy s midjánskými králi, chytil jednoho mládence ze sukotských mužů a ten mu sepsal jména velmožů a starších, celkem sedmdesát sedm mužů. Z toho se soudí na všeobecnou znalost čtení a psaní u Izraelců. Ale pravděpodobně šlo o kněžského mládence – ti, kdo byli ve vztahu ke svatyni, museli ovlá-

dat čtení a psaní. Původně obojí vyučovali nejspíš kněží.

Sd 8,14

Zajímavá je zpráva z Druhé knihy královské. Severní království Izrael bylo dobyt asyrským králem Sargonem II. a k pádu jeho hlavního města došlo r. 722 př. Kr. Byl to Boží trest za modlářství Izraelců. Ti byli vystěhováni ze své země do Mezopotámie a Medie. Na jejich místo přivedl asyrský král lid z Babilóna, Kútu, Avy, Chamátu a Sefarvajimu. Usadil je v samařských městech. Tito lidé s sebou přinesli své náboženské představy. Ale Hospodin si dovedl podmanit i tyto cizí lidi. Lvi, kteří dávali lid, byli příčinou, proč asyrský král musel svolit, aby byl v Bét-elu Hospodin znovu uctíván. Byl povolán jeden z kněží izraelských vystěhovalců a ten učil cizince, jak se mají bát Hospodina.

2 Kr 17,24-28

Texty vybrala:
Jiřina Kubíková
(pokračování příště)

Nad Písmem

ÚVEDENÍ DO POSTNÍ DOBY

L 22,54-62

Dnešní evangelijní čtení nás uvádí do období postu, kdy se máme zamyslet každý sám nad sebou, nad vlastním způsobem života, přehodnotit dosavadní životní cesty a nalézt opět cestu k Ježíši Kristu. Máme se zamyslet nad naším vztahem k Bohu a ke Kristu. Odpovědi Šimona Petra často slycháme znít z našich úst. Častokrát, aniž bychom si to uvědomovali, chováme se jako on. Jako bychom zapírali skutečnost, že nás Nebeský Otec stvořil k obrazu svému. Půst nemusí vždy znamenat újmu od jídla či jiných "požitků". Postit by se člověk měl hlavně ve "špatně nasměrované cestě" životem, která je často uspěchaná a bez cíle. Jediným cílem našich životů by však měla být cesta k Bohu, který "tolik miloval svět, že dal svého Syna, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný". Když byl Ježíš zatčen, měli se také jeho učedníci zamyslet nad úkolem, pro nějž byli vybráni, a přehodnotit své názory. Největší pozornost je však soustředěna na jednoho učedníka a to na Petra. V době, když byl Ježíš vyslýchán velezem Kaifášem, seděl Petr v kruhu u ohně mezi lidmi. Nechtěl být poznán. Chtěl se skrýt v davu těch, kteří Ježíše přivedli. Oheň Petra osvětlil a ihned ho poznala žena z Kaifášova domu a velmi ji zajímalo, jak to s Ježíšem doopravdy je. Zeptala se proto Petra: „Nepatříš i ty k učedníkům toho člověka?“ (J 18,17) Zmatený Petr Ježíše po krátké chvíli zapřel. Pokud je člověk někde "v bezpečí" ukrytý před tím, čemu by rád vzdoroval, někde v davu lidí, rád vyjádří skrze tento dav anonymně svůj názor nebo svoji příslušnost. Ocitne-li se však tvář v tvář přímé otázce, která mu nedovolí neodpovědět, pak člověk zapře cokoliv. Tento obraz vidáme velmi často.

Rádi se schováváme za ty, kteří mají stejný názor, stejný přesvědčení. Když cítíme oporu ostatních, máme mnoho odvahy. Bůh však po nás žádá, abychom se k Němu přiznávali jako jednotlivci. Mnoho lidí je odhodláno za Krista "bojovat" pouze do okamžiku, než je jejich víra zpochybňována či dokonce zesměšňována. Tento obraz je v naší sekularizované a demytologizované společnosti velmi častý.

Petr zapřel Ježíše ještě dvakrát. Když to udělal potřetí, zakokrhál kohout. Naplnila se tak slova Ježíšova: „Právě ti, Petře, ještě se ani kohout neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mne znáš“ (L 22,34). V okamžiku, kdy zakokrhál kohout, pohlédl Ježíš na Petra, který si vzpomněl na Jeho slova a podíval se na Ježíše, který měl v očích lítost a smutek. Ježíš znal velmi dobře své učedníky a často jim připomínal, jak se mají zachovat. V podstatě je "varoval" před špatnou cestou. Velký problém vidím v nepochopení pojmu "Království Boží". Učedníci si mysleli, že Ježíš nastolí na zemi lidské království a ujme se vlády jako král. Jejich představy byly ovšem mylné a vedly je pryč od Ježíšova učení. Apoštol Jan byl také u Ježíšova výslechu, ale na rozdíl od Petra svého Mistra nezapřel. Nikdo se ho na nic také neptal a nikomu nebyl podezřelý. Jan tedy mohl bedlivě sledovat Ježíšův výslech a mohl tak být (obrazně) u výslechu s Pánem.

Postní doba nás tímto příběhem přivádí na myšlenku následování Ježíše Krista celým příběhem od modlitby v Getsemane až na Golgotu. Nyní můžeme "následovat" Ježíše před Kaifášem. V tomto příběhu máme možnost nechat se konfrontovat s vlastním vztahem k Synu Člověka. Můžeme sami sobě odpovědět, zda-li jsme

schopni následovat beze zbytku Ježíšovo učení, které se naplní pašijovým příběhem na golgotském kříži. Ježíš nás připravuje na všechny životní zkoušky již před tím, než nebudeme mít čas učinit jakékoliv rozhodnutí. V příběhu o modlitbě v Getsemane Ježíš vyzývá své učedníky (a tím také nás), aby bděli a modlili se. A proto se můžeme nyní, v době před Ježíšovým ukřižováním, zaměřit na své nitro, na své životy a opět se vrátit na cestu Ježíše Krista. Při nedělních bohoslužbách budeme postupně pročitat a zamyslet se nad všemi podstatnými událostmi, které předcházely pašijovému příběhu. Dnešní první postní neděle by tedy mohla být zaměřena na očistění nitra od předsudků, odmítání a možná i zloby, která nám brání otevřít se oběti na kříži, oběti, bez níž bychom se nemohli stát učedníky Kristovými. Ježíš se obětoval na Golgotě a my můžeme "dát svá srdce za oběť na oltář Božího milosrdenství" prozkoumáním svého nitra právě nyní. Kéž jsme tedy schopni a ochotni otevřít se pokání, které nám je nabízeno Otcem skrze život Ježíše Krista a milost posvětitelce Ducha svatého.

Jan Regazzo

Náš Pane,
prosíme tě,
aby nadcházející
postní doba
byla pro nás časem,
kdy se budeme zamýšlet
nad vlastními životy.
Prosíme tě,
aby toto naše zamýšlení
bylo pravdivé a úplné.
Amen

SVĚDEK BOŽÍ TVÁŘE

Patnáctého prosince loňského roku zemřel v Moritzburgu u Drážďan Joachim Dachsel, který je u nás znám jako autor řady básní, povídek a fejetonů uveřejněných v kalendářích Blahoslav a v církevních časopisech. Narodil se 6. prosince 1921 v Lipsku. V mládí onemocněl dětskou obrnou a její následky nesl po celý život. Postižení jej však ve druhé světové válce uchránilo před vojenskou službou. V letech 1940 – 1945 studoval na vysoké škole germanistiku, filozofii a historii a dosáhl doktorské hodnosti. Nejprve vyučoval na lipských školách, pak studoval ještě teologii a v roce 1953 byl ordinován na faráře evangelické luterské církve. Působil po řadu let jako docent systematické teologie a Nového zákona na Ústavu pro diákonu v Moritzburgu. V důchodu se spolu se svou věrnou manželkou Ursulou přestěhoval r. 1990 do penzionu v Pullachu u Mnichova, kde paní Dachselová téhož roku zemřela. O sedm let později se vrátil do milovaného Moritzburgu, tam žil až do své smrti v domově důchodců.

Joachim Dachsel byl po celá desetiletí činný literárně a vydal řadu publikací. Z oblasti historie jmenujme tři: Aurelius Augustinus, 1961 - o velkém učiteli církve, Franziskus von Assisi (František z Assisi), 1962 - o muži, který hlásal lásku, chudobu a pokoru, a Jan Hus, 1965 - o zápase tohoto reformátora za obnovu církve. Kromě toho se J. Dachsel věnoval také krásné literatuře. Napsal celou řadu knížek básní, povídek, fejetonů a rozhlasových her. První básnickou sbírku s názvem Vor diesen Augen (Před těmto očima) vydal v roce 1974. Výbor z překladů jeho veršů do češtiny a překlad jeho knížky meditací a modliteb Dein Wort ist meine Speise (Slovem tvým se sytím), 1959 - vyšly u nás jako součást publikace Stan setkávání, 1990.

Ve své autobiografii Freude im Gegenwind - Leben mit Krücken, 1993 (česky Můj bratr osel a já - Život s berlemi, 1996) vylíčil, co to znamená žít jako postižený uprostřed dnešní společnosti a jakou roli při tom hraje víra. Vypověděl o tom: „Bůh, kterého se držím, nemá pro mne tvář sfingy

nebo snad vůbec žádnou tvář, ale ukazuje mi obličej Ježíše Krista. Hledám-li ho, pak nikoliv v nebeské plánovací kanceláři, do níž nemám vůbec přístup, ale uprostřed nás, při nás.“

V souvislosti s prací o Janu Husovi navštívili manželé Dachselovi naši zemi a také později zde opakovaně trávili dovolenou. Oba se naučili českému jazyku, aby sousednímu národu lépe porozuměli. Z této vřelé náklonnosti pak vznikly přátelské kontakty a překlady knih např. Lubomíra Nakládala a Věroslava Mertla do němčiny a spolupráce na dvou antologiích z našich autorů: Tau und Regen zu sein (Být rosou a deštěm), 1976 a Unter dem Wolkenhimmel (Pod oblačným nebem), 1989. Připomeňme také překlad knihy Jindřicha Mánka Ježíšova podobenství, který vyšel pod názvem ...und brachte Frucht (...a dalo užitek), 1977.

V životě a tvorbě Joachima Dachsela najdeme zneklidnění nad bolestmi světa, porozumění pro slabé a odstrčené i naději víry, která nikdy nepadá. Díky za to.

Zdeněk Svoboda

JEŽÍŠOVSKÁ MÓDA

Tenkrát, než tě ukřižovali, do posměšného šatu tě oblékli, bláznovskou korunu ti na hlavu vsadili a začali pokřikovat. Kříž tě nést nechali. Tvé šaty si však mezi sebe rozdělili.

Dnes poznova: Košili, kterou chtějí prodat, ti navléknou a do svých výkladů tě postaví. Svě písne k verbířskému bubnu zpívají ve tvém jménu. Svě obchody ti vnucují a doufají, že jim je zvětšíš.

Ježíši, hvězdou ses stal - do zítřka přinejmenším a dokud se to vyplatí.

To je jejich způsob, jak tě křižovat, Ježíši.

To je jejich způsob.

**Joachim Dachsel
Přeložil: Zdeněk Svoboda**

S NÁMI DO DIVADLA

VĚC MAKROPULOS V DIVADLE NA VINOHRADĚCH

Čím je pro nás divadlo důležité? Prožíváme tady společné city, hodnoty, morální dilemata, vnímáme normy, ideály, pocítujeme úžas, překvapení, posvátno. Divák si tu, spolu s hrdiny, "odžije" i katarzi vlastních problémů, snů a touhy. Zdá se, že i pro divadlo platí, co řekl F. Nietzsche o hudbě: "uvolňuje ducha, okřídluje myšlenky".

Čapkova Věc Makropulos je hra nadčasová, to si uvědomujeme ve chvíli, kdy její poselství konfrontujeme s dnešní dobou. Náš příliš konzumní způsob života orientovaný na výkon vede k nezdravé tabuizaci smrti. Na jedné straně smrt skandalizujeme a všelijak pokřívujeme a na straně druhé se tváříme, že není. Zpěvačka Emília Marty v podání Daniely Kolářové je šarmantní žena, která vzhledem ke své dlouhověkosti přestává mít trpělivost s lidskými slabostmi a pošetilostmi. Je krutá, cynická a sleduje jakousi tajemnou nit, hledá to, co je všem ostatním postavám na jevišti zcela skryto. Její vlastní hrubost a lhostejnost vůči citům druhých diváka zpočátku překvapuje. Dnes bychom řekli moderní terminologií, že disponuje malou emoční inteligencí, její netaktnost a cyničnost přechází až v nemilosrdný sarkasmus. Na ostatní lidi se dívá jako na ubohé červy, kteří nedosahují k výšinám její slávy a schopností. Pohrává si s muži. Jeden z nich dokonce prohlásí po noci strávené s ní: "Jste studená jako kus ledu, jako bych objímal mrtvolu."

Hra nám klade zásadní otázku: Bojíte se smrti? Bolí požití elixíru věčného mládí? Má se tento "záračný nápoj" dostat jen do rukou vyvolených, nebo ho má mít k dispozici celé lidstvo? Není nejhodnějším řešením recept na elixír zničit a vrátit se do normálních lidských kolejí? Je možné tři sta

let milovat jednoho člověka? Byl by život ještě darem?

Společně s postavami Věci Makropulos tedy diváci řeší otázky sebevraždy, lásky, nesmrtnosti. Sotva si víme rady s nynější délkou života a s tím, jak se stavět k nemoci, bezmoci a odkázanosti na druhé. Jak naplnit svůj život, svou lidskost, kdybychom měli mnohonásobně více času?

Zajímavý podnět k tomuto problému nabízí filosof Erazim Kohák při zamýšlení nad Masarykem: „Možná, že humanismus hřešil přílišnou důvěrou v člověka: důvěrou, že lidská hloubka, které je tak těžko dosáhnout, se konečně přece musí prosadit, důvěrou, že se nemůže člověku ztratit.“ V tomto myšlenkovém oblouku se ještě zkusme zamyslet nad odborným termínem "syndrom 21. století". Ten naznačuje, že ztrácíme zdravou ctižádost, zároveň ovšem také odpovědnost, toleranci a další hodnoty, jsme citově labilní a nezakotvení, strháváni ke konzumnímu způsobu života. A právě díla s nadčasovou platností, ke kterým patří i Čapkova Věc Makropulos, nás na tyto nepřilíš vnímané souvislosti umělecky silným způsobem upozorňují.

Závěrem bych ještě uvedla, že kromě vynikající Daniely Kolářové mě zaujaly také zralé herecké výkony Jaroslava Kepky a Jaromíra Meduny. (Další informace: www.dnv-praha.cz/)

POLONÉZA OGIŇSKÉHO V DIVADLE NA ZÁBRADLÍ

„Z Ameriky se po deseti letech vrací dcera zemřelého ruského velvyslance, majitele moskevského bytu. Setkává se s bývalými otcovými zaměstnanci, houserem a také svojí první a jedinou láskou. Snaží se vzkrýt minulost, vrátit dětství, současnost je ale nekompromisní a tvrdá. Jenom houser si může dovolit odletět do teplých kra-

jin,“ charakterizuje tak trochu tajemně svou novou premiéru pražského Divadlo Na zábradlí. Ruský dramatik, Nikolaj Koljada, v Polonéze Ogiňského odhaluje mravní bídu ruské společnosti 90. let. Vracející se Táňa, která by chtěla nalézt bezpečný a řád nepostrádající domov svého dětství, je konfrontována s přehlídkou ztracených existencí plných záští, chamtivosti a přetvářky. Bývalí zaměstnanci rodičů postupně rozprodávají veškeré zařízení bytu. K Táňině šoku si pokojská bez uzardění obléká luxusní šaty své bývalé chlebočárky. Původní podlézavost obyvatel bytu vůči mladé majitelce se mění v drzost a nestoudnost. Naivní a duševně nevyrovnanou hrdinku tito "noví ruští lidé" nejprve o vše nenápadně oberou a pak jí v podstatě začnou pohrdat. V průběhu celé hry do očí bije závist, netolerantnost, primitivnost, neschopnost poradit si s vlastním životem a vyjít s druhými. Nostalgie emigranta se zde střetává s nemilosrdnou realitou jednání těch, kteří jen přežívají, propadají marasmu a nic jim už neříkají tradiční hodnoty. Je zde nastíněn obraz "nové" ruské společnosti, v níž se nezadržitelně rozvírají ekonomické nůžky.

Inscenace Divadlo Na zábradlí je velmi expresivní, jak na této scéně často bývá dobrým zvykem. Je třeba poděkovat hercům, kteří nás přesvědčivými výkony vtahují do pitoreskního světa "ztracených existencí". Pouze bych, vzhledem k délce hry, při premiéře uvítala poněkud rychlejší spád úvodní části. Věřím nicméně, že při dalších reprízách režisér Jan Frič ve spolupráci s hereckým týmem tempa inscenace doladí podle reakcí publika. I ve své nejnovější hře Divadlo Na zábradlí opět potvrdilo svou nezastupitelnou roli hledače nových inscenačních možností. (Bližší údaje: www.nazabradli.cz)

Olga Nytrová

ZPRÁVY

Setkání k narození TGM

Církev československá husitská pořádá setkání při příležitosti 159. výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka, které se koná pod záštitou poslance a předsedy ČSSD Ing. Jiřího Paroubka v budově Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Praha 1, Sněmovní 1, ve čtvrtek 5. března od 16 hodin.

Program:

* projevy patriarchy ThDr. Tomáše Butty, předsedy ČSSD Ing. Jiřího Paroubka a pražského biskupa ThDr. Davida Tonzara;

* přednášky prof. PhDr. Jana Sokola, proděkana pro zahraniční styky Fakulty humanitních studií UK „Masaryk o vzdělávání“ a prof. ThDr. Jana Láška, děkana Husitské teologické fakulty UK „Proč stále Masaryk?“.

K tématům přednášek se v diskusi vyjádří i další osobnosti veřejného a kulturního života.

Součástí programu bude vystoupení klarinetového kvartetu „KLARTET“ pod vedením Lukáše Čajky.

Máte-li o uvedené setkání zájem, neprodleně se telefonicky přihlašte na číslo 220 398 108.

(kr)

v modlitebně Českobratrské církve evangelické, evangelický farář Hurt sloužil v kostele Římskokatolické církve, kazatel Církve adventistů sedmého dne Vasilek sloužil v Církvi bratrské, kazatel Církve bratrské Cibalis sloužil v Církvi adventistů sedmého dne a cyklus byl ukončen v sboru naší církve knězem Vašínkou z Římskokatolické církve. Zněly chvály, prosby, modlitby, ke zpěvu skupinek se přidávali účastníci. Bylo to společenství radostné, všechny obohacující. Po posledním večeru se ještě sešli mladí lidé z těchto šesti církví v Jednotě bratrské. Pravá ekumena, budoucnost Církve Kristovy je v ekumeně. „Aby svět uvěřil, že ty jsi mne poslal, Otče!“ – říká Ježíš. Všichni představitelé těchto šesti církví se scházejí jednou za dva měsíce v různých církvích a společně se modlí a sdělují si své zkušenosti z duchovenské práce. Máme radost z této společné služby církví v Mladé Boleslavi, není tomu tak všude.

Děkujeme Pánu, že odstraňuje překážky a nedůvěru v mezilidských vztazích, zvláště potřebné a správné je tomu mezi bratřími a sestrami v Kristu.

Libuše Hanušová

Zkušenosti s totalitami

Zveme vás na přednášku o zkušenosti s totalitami 20. století, která se uskuteční 14. března od 8.30 hodin v Pracovním středisku v Brně, Lipová ul. 26.

"Mezi rezistencí a kolaborací" v rámci vzdělávacího programu Společně po cestách víry přednáší PhDr. Jan Stříbrný, viceprezident České křesťanské akademie. Pracoval v Ústře-

di Českého svazu protifašistických bojovníků, kde byl zodpovědný za krajské a okresní historicko-dokumentační komise (1974-1990) a v Historickém ústavu Armády ČR (1990-1994) jako vědecký tajemník Památníku odboje a historik 2. odboje se zaměřením na domácí demokratický odboj, persekuci Židů a postavení církvi v letech 1939-1945. Od roku 1995 je 2. viceprezidentem České křesťanské akademie, zodpovědným za výzkumné projekty týkající se historie katolické církve a ostatních křesťanských církví v letech 1939-1989. V současnosti je koordinátorem projektu České biskupské konference Martyrologium katolické církve v českých zemích ve 20. století. Je autorem a spoluautorem řady odborných publikací.

(dr)

Jarní koncert

Srdečně zveme na jarní flétnový koncert FLAUTO DOLCE, který se koná v sobotu 7. března od 16 h v Husově sboru v Úpici.

Účinkují: Zuzana Vránová, Martina Michailidisová, zobcové flétny, Lucie Fischerová, cembalo, Dalibor Pimek, violoncello.

Program: G. Ph. Telemann, J. B. Fontana, P. Rose, G. F. Händel.

(rst)

Celocírkevní sbírky 2008

Na celocírkevní sbírky laskaví dárci v loňském roce přispěli:

* na sněm - 8.461,-

* Fond dr. Karla Farského - 6.054,-

* na Liptovskou Osadu - 6.126,-

* na Škodějov - 13.014,-

* na Diakonii a misii - 24.558,-

Všem dárcům děkujeme.

(úr)

Hledáme faráře

Náboženská obec ve Zlíně hledá faráře nebo farářku. Nabízíme bydlení ve farním domku nedaleko kostela. Naše obec je živá a město Zlín zajímavé v mnoha ohledech.

Kontakt: Radana Váňová, předsedkyně RS, tel. 577 225 317, e-mail: rvana@volny.cz.

(rv)

Radostná zpráva

V době od 18. do 23. ledna se uskutečnil v Mladé Boleslavi Ekumenický týden modliteb. Vystřídalo se šest kněží různých církví v různých modlitebnách.

Týden zahájila sestra farářka Libuše Koptířová v Jednotě bratrské. Kazatel Jednoty bratrské Zajíček sloužil

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

PETROVO ZAPŘENÍ

Jistě pro vás, děti, nebude těžké poznat, co je na našem obrázku. Vybarvěte si jej následovně:

- 1 – světle zelená
- 2 – tmavě zelená
- 3 – hnědá
- 4 – červená

- 5 – modrá
- 6 – žlutá
- 7 – bílá

(Řešení z minulého čísla: 9 mincí, 5 holubů, 3 berani, 2 krávy)

Jana Krajčířiková

Koncerty u sv. Mikuláše

* 2. 3. – 14 h

Benefiční koncert

King group (USA)

* 12. 3. – 14 h

Benefiční koncert

All Saints Episcopal Choir (USA)

* 14. 3. – 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart

Praga Sinfonietta Orchestra
diriguje: M. Němcová,
Y. Škvárová – alt

* 16. 3. – 14 h

Benefiční koncert

Kansas State University
Concert choir (USA)

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – BŘEZEN

1. 3. 1814 - Čtyři vítězné evropské velmoci (Rusko, Rakousko, Prusko a Anglie) vytvořily ve francouzském městě Chaumont-en-Bassigny nový mocensko-politický blok, který se stal rozhodujícím faktorem evropské politiky (zavázaly se bojovat s Napoleonem až do úplného konce). Přijátá smlouva obnovovala v Evropě předrevoluční stav.

1. 3. 1869 - V Praze zahájila činnost Živnostenská banka pro Čechy a Moravu. Její základy byly položeny již v roce 1865, kdy se v Praze sešel sjezd českých a moravských záložníků. Vedení banky bylo v rukou staročechů, ve správní radě zasedali mj. F. L. Rieger a J. S. Skřejšovský. Banka plnila hned od svého založení funkci peněžního ústředí českých záložníků. V témže roce byla také založena v Praze burza na zboží a cenné papíry, příštího roku však zanikla a se zbožím se obchodovalo dále na volném trhu a v některých pražských kavárnách.

1. 3. 1939 - Zrušena byla branná povinnost státu; předtím (do 28. února) byla provedena demobilizace armády.

2. 3. 1634 - V Opavě byla složena u pěšího pluku přísaha věrnosti Valdštejnovi. Ve městě a okolí vypuklo povstání proti císaři.

2. 3. 1824 - Narodil se v Litomyšli **Bedřich Smetana** (+ 12. 5. 1884 v Praze) - slavný hudební skladatel.

2. 3. 1884 - Narodil se v Malackách **Ivan Déřer** (+ 10. 3. 1973 v Praze) - slovenský právník, československý politik a publicista, který zdůrazňoval svou příslušnost ke skupině hlasistů (podle časopisu slovenské inteligence Hlas), k slovenským stoupencům T. G. Masaryka. V letech 1928-29 se podílel na odhalení protistátní činnosti B. Tukey. To mu slovenskými nacionalisty nemělo být zapomenuto. Po vyhlášení Slovenského státu 14. března 1939 byl vymazán z rejstříku slovenských advokátů, Tisova vláda mu zkonfiskovala jeho bratislavský byt a nedostal ani slovenské občanství. Žil v Praze a v srpnu 1944 byl zatčen pro účast v protinacistickém odboji. V prvních letech po 2. světové válce byl prezidentem Nejvyššího soudu v Brně. V letech 1954-55 byl vězněn. Roku 1968 naposled veřejně vystoupil a nemohl jako věrný "čechoslovakista" jinak než s kritikou připravované federalizace státu.

3. 3. 1994 - Zemřel v Mnichově **Karel Kryl** (* 12. 4. 1944 v Kroměříži) - hudebník a básník.

4. 3. 1289 - Rudolf Habsburský potvrdil králi Václavu II. hodnost kurfiřta a titul říšského arcibiskupa.

4. 3. 1349 - Po smrti své první manželky (Blanky z Valois, 1. srpna 1348) se Karel oženil podruhé s Annou Falckou, dcerou Rudolfa II. Falckého (jeho velkého odpůrce).

4. 3. 1849 - V Olomouci byla vydána a 7. března vyhlášena (současně s rozeznáním kroměřížského sněmu) oktrojovaná říšská ústava (též označovaná jako Stadionova podle svého tvůrce). Byla to první skutečná celorakouská ústava, výrazně centralistická. Zákonodárnou moc měl vykonávat císař společně s dvoukomorovým říšským sněmem: v dolní komoře byl volitelný přímo s vysokým daňovým censem a v horní komoře zasedali zejména virilisté a zástupci volení zemskými sněmy. Výkonná moc měla být soustředěna výhradně v rukou císaře, říšská rada, kterou by jmenoval, by byla jen poradním orgánem. Ústava znala jedině společné rakouské státní občanství (říšské) a předpokládala jednotné celní a obchodní území; jednotlivé korunní země pro ni byly pouhými provinciemi. Současně byl zvláštním patentem publikován i katalog základních občanských práv (ta byla však silně omezena a praktická cena všech 13 článků byla tak pochybná). Ústava ve skutečnosti nenabyla v celém rozsahu účinnosti a 31. prosince 1851 byla zrušena.

Byl vyhlášen patent o vyvazování z půdy, v němž byly stanoveny hlavní zásady pro výpočet náhrady za feudální povinnosti, zrušené zákonem ze 7. 9. 1848.

4. 3. 1919 - V den, kdy se mělo poprvé sejít rakouské Národní shromáždění, vyhlásili němečtí politikové v pohraničí generální stávkou a organizovali protivládní demonstrace (Teplice, Kadaň, Karlovy Vary, Cheb, Nový Jičín, Ústí nad Labem, Liberec, Šternberk). Zasáhlo vojsko, došlo ke střelbě (zabito bylo 53 osob, z toho 2 čeští vojáci).

6. 3. 1629 - Císař Ferdinand II. vydal tzv. restituční edikt, podle něhož měly být Římskokatolické církvi vráceny všechny statky, jež jí patřily k roku 1555. Edikt současně zakazoval na území říše kalvínskou víru. Odpor proti němu vedl k sjednocení kalvinistů, lutheránů i části římských katolíků (z Bavor), nakonec byl odsouzen k tiché likvidaci (na sněmu v Řezně v červenci 1630).

6. 3. 1929 - Zemřel v Praze **Josef Holeček** (* 27. 2. 1853 ve Stožici u Vodňan) - spisovatel, překladatel a publicista.

7. 3. 1799 - Narodil se ve Strakoněch **František Ladislav Čelakovský** (+ 5. 8. 1852 v Praze) - básník, překladatel a vědec (filolog).

7. 3. 1939 - Nacistický předák A. Seyss-Inquart jednal v Bratislavě s J. Tisem a K. Sidorem a snažil se je přimět k vyhlášení samostatnosti Slovenska.

7. 3. 1989 - Zemřel v Praze **Karel Velebný** (* 17. 3. 1931 v Praze) - hudebník, pedagog a publicista, jeden z tvůrců Jára Cimrmana.

8. 3. 1779 - Uzavřen byl tzv. mír těšínský (mírová smlouva rakousko-pruská), podle něhož se Marie Terezie zřekla lén Koruny české v Bavorsku a Horní Falci a spokojila se pouze se získáním území na soutoku řek Inn a Dunaj.

8.-9. 3. 1944 - V koncentračním táboře Osvětim-Birkenau (v tzv. rodinném táboře) došlo k největší hromadné popravě československých občanů - Židů za 6 let okupace: zahynulo 3792 mužů, žen a dětí (představovali zbytek mnohatřicetého transportu z Terezína 6. září 1943).

(red)